

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **I. Ľ.**, zbavená způsobilosti k právním úkonům, zastoupená opatrovníkem: J. Ľ., resp. zastoupená Mgr. Markem Ježkem, advokátem, se sídlem Tovární 1707/33, 737 01 Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. dubna 2012, č. j. MPSV-UM/2578/12/9S-MSK 559.1 S10, sp. zn. R13/38/2012/Hav, o příspěvek na péči, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. února 2013, č. j. 38 Ad 10/2012 - 48,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni jako náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti částku 1 573 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Marka Ježka, advokáta, sídlem Tovární 1707/33, 737 01 Český Těšín.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobkyně, ročník 1967, byla v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (porucha chování, lehká mentální retardace) zbavena v roce 2003 rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku způsobilosti k právním úkonům a opatrovníkem jí byl ustanoven její manžel. V souvislosti se svým dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem byla žalobkyně shledána osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost) a byl jí poskytován příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně.

[2] Dne 1. července 2011 žalobkyně na předepsaném tiskopise („*Návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči*“) požádala u Městského úřadu v Třinci o změnu dosud poskytovaného příspěvku na péči, odůvodněnou stručně „*nová lékařská zpráva, potřebuje celodenní péči*“. V řízení byl

vyžádán posudek posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve Frýdku-Místku (posudek č. j. LPS/2011/6091-FM_CSSZ ze dne 12. září 2011) se závěrem, že žalobkyně je podle § 8 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění v rozhodné době, osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Na jeho základě pak Městský úřad v Třinci rozhodnutím ze dne 6. října 2011 č. j. 46815/2011/TRI (dále jen „rozhodnutí Městského úřadu v Třinci“) rozhodl tak, že „žádost o zvýšení příspěvku na péči“ zamítl s tím, že žalobkyni bude i nadále poskytován příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně, neboť je osobou závislou na pomoci jiné osoby (jen) ve stupni I (lehká závislost).

[3] Proti rozhodnutí Městského úřadu v Třinci se žalobkyně odvolala. Žalovaný pak o jejím odvolání rozhodl svým rozhodnutím ze dne 5. dubna 2012 č. j. MPSV-UM/2578/12/9S-MSK 559.1 S10, sp. zn. R13/38/2012/Hav, tak, že výrok rozhodnutí Městského úřadu v Třinci podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil a nahradil jej výrokem „odejmout příspěvek na péči od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl vyplacen.“. Svě rozhodnutí žalovaný opřel o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašovaného pracoviště Ostrava (dále jen „PK MPSV Ostrava“), ze dne 21. prosince 2011 č. j. 2011/3024-OS, podle něhož nešlo v případě žalobkyně o osobu závislou na pomoci jiné osoby od data podání žádosti do 31. prosince 2011, a s ohledem na přechodná ustanovení zákona č. 366/2011 Sb. též o posudek PK MPSV Ostrava ze dne 14. března 2012 č. j. 2012/91-OS, podle něhož nešlo v případě žalobkyně o osobu závislou na pomoci jiné osoby ani od 1. ledna 2012 podle zákona o sociálních službách ve znění účinném od 1. ledna 2012. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se žalovaný též zmínil o tom, že změnil napadené rozhodnutí Městského úřadu v Třinci v neprospěch žalobkyně, svůj postup však označil za souladný s principem jednotnosti správního řízení podle § 73 odst. 2 správního řádu a nerozporný s § 90 odst. 3 správního řádu s ohledem na veřejný zájem při nakládání se státními finančními prostředky.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně správní žalobu, které Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 14. února 2013 č. j. 38 Ad 10/2012 - 48 vyhověl (byť z jiných důvodů, než žalobkyně uváděla), rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, resp. pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud konstatoval, že žalovaný svým rozhodnutím o odvolání žalobkyně nerozhodl o předmětu řízení, jak byl vymezen její žádostí, resp. že takto vytyčený rámeček řízení překročil. Tím podle krajského soudu porušil § 68 správního řádu. Krajský soud doplnil, že postup žalovaného nelze aprobovat ani postupem podle § 90 odst. 3 správního řádu, že deklarovaný veřejný zájem neopravňuje správní orgán rozhodovat o jiném předmětu řízení, než o jakém se řízení vede, a že postup žalovaného porušil zásadu dvouinstančnosti řízení, čímž žalobkyni odňal možnost bránit se proti nepříznivému rozhodnutí opravným prostředkem.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[5] Proti rozsudku krajského soudu ze dne 14. února 2013 č. j. 38 Ad 10/2012 - 48 (dále jen „napadený rozsudek“) podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodu nesprávného právního posouzení věci ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel předeslal, že jde o situaci, kdy správní řízení je zahájeno na návrh žadatele, který již pobírá sociální dávku příspěvek na péči na základě dříve vydaného, pravomocného, správního rozhodnutí o přiznání sociální dávky. Návrh se podává na předtištěném formuláři

„Návrh na změnu výše poskytovaného příspěvku na péči“. Stěžovatel nesouhlasil s názorem žalobkyně, který převzal i krajský soud, že návrhem byl předmět řízení omezen výhradně na otázku zvýšení poskytovaného příspěvku na péči. Podle stěžovatele je naopak předmětem řízení celkové posouzení závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby ve smyslu § 7 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., tj. všech podstatných skutečností, které by vedly k jakékoliv změně stupně závislosti oprávněné osoby na péči jiné osoby, tedy i k odnětí sociální dávky, jak tomu bylo v případě žalobkyně. Návrhový formulář totiž zahrnuje podle stěžovatelky i variantu snížení dávky, včetně jejího snížení „na nulu“, tj. odnětí dávky. Pokud by prý byl potvrzen právní názor krajského soudu, žalované ministerstvo by muselo „pracně zjišťovat“, zda návrh na změnu sociální dávky směřuje výhradně k jejímu zvýšení. A pokud by v takovém případě bylo zjištěno, že nárok na příspěvek na péči v dosavadní výši již není oprávněný, musel by být nejprve zamítnut návrh žadatele na zvýšení dávky a následně by muselo být zahájeno *ex officio* separátní správní řízení o snížení (odnětí) sociální dávky. Takový postup by podle stěžovatele nebyl v souladu s hospodárností správního řízení a vedl by k nadbytečnému zatěžování klientů sociálních systémů opětovným zkoumáním jejich zdravotního stavu k datu zahájení správního řízení *ex officio*.

[7] Stěžovatel se dále vyjádřil k aplikovatelnosti § 90 odst. 3 správního řádu a vyslovil nesouhlas s názorem krajského soudu, podle něhož toto ustanovení dopadá i na odvolací řízení ve věci příspěvku na péči. Podle stěžovatele je v praxi zcela běžné, že PK MPSV zaujme přísnější postoj k zdravotnímu stavu žadatele než posudkový lékař OSSZ; odvolací správní orgán pak postupuje podle závěrů PK MPSV, což má za následek snížení příspěvku na péči až v odvolacím řízení, v případě žalobkyně odnětí dávky, neboť bylo v odvolacím řízení zjištěno, že žalobkyně nespĺňuje ani základní (I.) stupeň závislosti na péči jiné osoby. Podle stěžovatele je přístup krajských soudů, v daném případě dokonce téhož soudu a v jednom případě téže samosoudkyně, nejednotný. Stěžovatel toto tvrzení dokládá rozsudky krajského soudu č. j. 38 Ad 70/2012-23 ze dne 31. května 2012 a č. j. 38 Ad 41/2011-20 ze dne 14. února 2012, podle nichž se naopak § 90 odst. 3 správního řádu při rozhodování o odvolání ve věcech příspěvku na péči neuplatní; postup žalovaného ministerstva při snižování sociální dávky příspěvek na péči v odvolacím správním řízení těmito rozsudky, oproti nyní napadenému rozsudku krajského soudu, přitom zpochybněn nebyl.

[8] Žalobkyně se ke kasační stížnosti vyjádřila tak, že s ní nesouhlasí, a navrhla ji zamítnout. Ke kasační námitce rekapitulované výše v odstavci [6] odůvodnění tohoto rozsudku uvedla, že předmět správního řízení o změnu výše příspěvku na péči, zahájeného na základě návrhu žadatele, nemůže být určen, jak naznačuje stěžovatelka, toliko názvem formuláře návrhu. Z obsahu návrhu přece vyplývalo, že návrh žalobkyně podala z důvodu zhoršení svého zdravotního stavu, z čehož plyne, že žádá o zvýšení příspěvku na péči. Žalobkyně proto souhlasí s krajským soudem, že předmětem řízení bylo zvýšení dávky a pokud stěžovatel v rámci odvolacího řízení změnil prvostupňové rozhodnutí a odňal žalobkyni příspěvek na péči zcela, pak překročil rámec řízení vytyčeného návrhem žalobkyně, čímž porušil § 68 správního řádu.

[9] Z tohoto důvodu také, k námitce rekapitulované výše v odstavci [7] odůvodnění tohoto rozsudku, žalobkyně považuje za nadbytečné zabývat se § 90 odst. 3 správního řádu. Bylo-li totiž předmětem řízení pouze zvýšení, nikoli snížení, resp. odnětí dávky, nemůže v úvahu přicházet změna napadeného rozhodnutí v neprospěch odvolatele. Žalobkyně v této souvislosti vyjádřila souhlas s krajským soudem, který v postupu stěžovatele shledal rozpor se zásadou dvouinstančnosti správního řízení.

[10] Vyjádření žalobkyně zaslal Nejvyšší správní soud stěžovateli na vědomí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., byv vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[12] Stěžovatel za důvod kasační stížnosti označil nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale je nesprávně vyložen.

[13] Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu je právní otázka, zda stěžovatel postupoval v souladu se zákonem, pokud v řízení o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o změnu, resp. zvýšení příspěvku na péči rozhodl o odnětí této dávky, nebo zda tímto postupem překročil předmět správního řízení.

[14] Nejvyšší správní soud v této souvislosti na úvod upozorňuje na svůj rozsudek ze dne 10. ledna 2013 č. j. 4 Ads 108/2012 - 31, publ. pod č. 2815/2013 SbNNS, v němž řešil obdobnou právní otázku, nikoli však v kontextu přiznaného příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nýbrž v kontextu přiznaného invalidního důchodu podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, resp. podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. V tomto rozsudku vyšel z § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož se řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední, a konstatoval, že „*v případě již přiznané dávky důchodového pojištění je třeba odlišovat řízení o změně poskytování dávky a řízení o změně výše dávky. Současně je nutno brát v potaz, zda bylo řízení zahájeno na žádost účastníka řízení nebo z moci úřední.*“. Zdůraznil dále, že „*bylo-li správní řízení zahájeno na základě žádosti účastníka řízení, musí správní orgán o takové žádosti rozhodnout.*“. V dané věci se to podle závěru Nejvyššího správního soudu nestalo, „*neboť stěžovatelka [Česká správa sociálního zabezpečení] žalobou napadeným rozhodnutím původní rozhodnutí o žádosti žalobce změnila tak, že výrok o zamítnutí žádosti nahradila výrokem o odnětí invalidního důchodu. Samotná žádost, která řízení iniciovala, zůstala nevyřízena.*“.

[15] Přitom i v této věci, obdobně jako v nyní posuzovaném případě, Nejvyšší správní soud vyšel z premisy, že předmětem správního řízení byla změna výše přiznané dávky (invalidního důchodu), Česká správa sociálního zabezpečení tudíž mohla v daném řízení rozhodovat jen o výši invalidního důchodu, nikoliv však o nároku na tuto dávku; zejména nebyla oprávněna v tomto řízení vydat rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu, a to ani v prvním stupni, ani v řízení o námitkách. Nejvyšší správní soud k tomuto závěru dospěl i přesto, že § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. vylučuje pro námitkové řízení použití § 90 odst. 3 správního řádu, upravujícího zákaz *reformationis in peius* se stanovenými výjimkami (rozpor s právními předpisy nebo jiný veřejný zájem). Podle Nejvyššího správního soudu totiž „*toto ustanovení ... nezakládá oprávnění překročit předmět správního řízení vymezený v žádosti podané účastníkem řízení*“. Česká správa sociálního zabezpečení tak, pokud v řízení o námitkách zjistila, že příjemce invalidního důchodu již není invalidní, sice mohla invalidní důchod od nejbližší splátky odejmout, „*nebyla však oprávněna učinit tak v řízení o žádosti žalobce o změnu výše invalidního důchodu, ale v samostatném řízení zahájeném z moci úřední.*“. Nebránilo tomu ani zvláštní a výslovné ustanovení § 81 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. o litispendenci, neboť řízení o změně výše invalidního důchodu a řízení o odnětí této dávky mají odlišný předmět (v jednom případě jde o výši dávky, ve druhém o nárok na dávku), tudíž nejde o věci totožné. „*Probíhající řízení o žádosti žalobce, jehož předmětem byla změna*

výše invalidního důchodu, tudíž nemůže být překážkou tomu, aby stěžovatelka z moci úřední zahájila řízení o odnětí invalidního důchodu.“, uzavřel v citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud.

[16] Právní úprava řízení o příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách je přitom podobná. Podle § 23 odst. 4 tohoto zákona se řízení o změně výše již přiznaného příspěvku nebo o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí zahajuje na návrh příjemce příspěvku nebo z moci úřední. Zákon o sociálních službách tedy také rozlišuje řízení zahájená na žádost a řízení z moci úřední na straně jedné, na straně druhé rozlišuje předměty řízení o změnu výše příspěvku, o zastavení jeho výplaty anebo o odnětí příspěvku.

[17] V této souvislosti se musí Nejvyšší správní soud vypořádat s otázkou, co bylo v daném případě předmětem řízení. Žalobkyně byla podle zákona povinna svou žádost učinit na tiskopise předepsaném stěžovatelem (§ 23 odst. 4 *in fine* zákona o sociálních službách, aniž by zákon stanovil jeho podobu a obsah) – ten (vzor z roku 2009, jež žalobkyně použila) je přitom formulován jako univerzální tiskopis pro „návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči“ a nikde se v něm formalizovaně (např. zaškrtnutím alternativy) neoznačuje, zda má jít o změnu spočívající ve zvýšení či snížení dávky. Tiskopis v kolonce „požadovaná změna“ však umožňuje navrhovateli, aby předmět řízení vymezil svými slovy. V daném případě žalobkyně do této kolonky uvedla „nová zpráva lékařská potřebuje celodenní péči“; správní orgán prvního stupně, tj. Městský úřad v Třinci, to vyhodnotil jako žádost o zvýšení příspěvku a rozhodl o ní tak, že se „žádost o zvýšení ... zamítá, oprávněné osobě bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši“. S tímto hodnocením se ztotožnil i krajský soud.

[18] Stěžovatel naopak v napadeném odvolacím správním rozhodnutí i v kasační stížnosti důsledně označuje předmět řízení jako změnu již přiznaného příspěvku s implikací, že změnou je i snížení dávky, resp. její snížení na nulu, tudíž odnětí dávky. S tímto argumentem stěžovatele však Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Stěžovatel se svou argumentací totiž dopouští dvojího účelového posunu: z návrhu na změnu výše příspěvku nejprve dovozuje, že jde i o snížení, aby nakonec uzavřel, že to může znamenat i úplné odnětí příspěvku („snížení na nulu“). I kdybychom připustili, že změna zahrnuje jak snížení, tak zvýšení příspěvku, zákon v § 23 odst. 4 zákona o sociálních službách rozlišuje nepochybně alespoň řízení o změně dávky a řízení o odnětí dávky, podobně jako tomu je u přiznaných dávek důchodového pojištění. Nemůže tedy jít o „snížení na nulu“, neboť to znamená odnětí dávky, tj. jiný předmět řízení. Nadto je třeba rozlišovat, stejně jako u přiznaných dávek důchodového pojištění ve smyslu výše citovaného rozsudku, zda šlo o řízení zahájené na žádost nebo o řízení z moci úřední. Bylo-li řízení zahájeno na žádost, je třeba o žádosti podle jejího obsahu rozhodnout, i kdyby tomu měla předcházet v konkrétním případě „pracná“ interpretace obsahu žádosti, čehož se obává stěžovatel. V daném případě, z kontextu již přiznané dávky (v I. stupni lehké závislosti) a z kontextu odůvodnění požadované změny (potřeba celodenní péče podle nové lékařské zprávy) je přitom zřejmé, čeho se žalobkyně domáhala, tj. zvýšení dávky. Správní orgán prvního stupně si zřejmě bez větších obtíží takto správně návrh žalobkyně vyhodnotil. Úvaze krajského soudu proto v tomto ohledu také nelze nic vytknout.

[19] Zákon o sociálních službách neobsahuje zvláštní ustanovení, jež by správnímu orgánu umožňovalo v řízení o odvolání ve věci příspěvku na péči rozhodnout v neprospěch účastníka řízení (obdobné § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., s nímž se musel vypořádat Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku). V úvahu tak přichází uplatnění § 90 odst. 3 správního řádu, tj. obecný zákaz změny k horšímu, ledaže by šlo o některou ze zde uvedených výjimek (rozpor s právními předpisy nebo jiný veřejný zájem). Právě druhou z uvedených výjimek stěžovatel argumentoval (změna k horšímu v odvolacím řízení byla dle stěžovatele možná, neboť je ve veřejném zájmu nakládat se státními finančními prostředky, zřejmě úsporně, řádně a v souladu

s právními předpisy). Byla-li ovšem předmětem daného řízení žádost o zvýšení dávky, mělo být rozhodnuto o této žádosti. Správní orgán prvního stupně žádosti nevyhověl a zamítl ji – rozhodl o předmětu řízení. V odvolacím řízení proto ani nemohlo, jak správně uvádí žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, být rozhodnuto o změně k horšímu, neboť žalobkyně ani v prvním stupni ničeho, co by mohlo být zhoršeno, nedosáhla. Pokud stěžovatel rozhodl o odnětí dávky, rozhodl o jiném předmětu řízení. I kdyby se § 90 odst. 3 správního řádu na danou situaci vztahoval, ustanovení upravující možnost změny k horšímu v odvolacím řízení, slovy citovaného rozsudku, „*nezakládá oprávnění překročit předmět správního řízení vymezený v žádosti podané účastníkem řízení*“. K témuž závěru dospěl krajský soud a Nejvyšší správní soud ani v tomto ohledu neshledal, že by byl tento právní názor krajského soudu nesprávný.

[20] Zákon o sociálních službách konečně neobsahuje ani zvláštní ustanovení o překážce litispendence, obdobné § 81 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., s nímž se také Nejvyšší správní soud musel ve výše citovaném rozsudku vypořádat. Uplatní se však obecné ustanovení § 48 odst. 1 správního řádu. Byť je formulováno poněkud odlišně, i zde lze převzít úvahu Nejvyššího správního soudu vyslovenou v citovaném rozsudku, že řízení z moci úřední o odnětí dávky a řízení o žádosti o zvýšení dávky nejsou věcmi totožnými, tudíž se překážka litispendence neuplatní a lze – pokud stěžovatel v řízení o odvolání proti rozhodnutí ve věci žádosti o zvýšení příspěvku na péči zjistil, že příjemce příspěvku na něj nárok vůbec nemá – zahájit bez dalšího řízení z moci úřední o odnětí příspěvku. K argumentu stěžovatele, že by to vedlo ke zbytečnému zatěžování klientů sociálních systémů opětovným zkoumáním jejich zdravotního stavu k datu zahájení správního řízení *ex officio*, Nejvyšší správní soud poznamenává, že v daném případě to žalobkyně zřejmě za zbytečnou zátěž nepovažovala, jinak by se nesažila rozhodnutí stěžovatele zvrátit, nadto – jak vyplývá ze spisů – v řízení o její žádosti o zvýšení příspěvku na péči nijak v tomto směru „zatížena“ nebyla, protože PK MPSV Ostrava její zdravotní stav v obou případech posoudila takřkajíc „od stolu“ v nepřítomnosti žalobkyně a jejího opatrovníka jen na základě předložených písemných podkladů.

[21] K tvrzeným rozporům v judikatuře krajského soudu, v jednom případě dokonce téže samosoudkyně, Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o rozpory více méně domnělé. V obou předložených rozsudcích šlo o skutkově poněkud odlišné věci. Ve věci č. j. 38 Ad 70/2011 - 23 byl posuzován případ, kdy správní orgány rozhodovaly nikoli o změně výše již přiznaného příspěvku na péči, nýbrž o iniciační žádosti o příspěvek. Pokud v tomto případě správní orgán prvního stupně nějaký příspěvek na péči přiznal a k odvolání žadatele, tvrdícího, že měl dostat příspěvek vyšší, správní orgán druhého stupně zjistil, že na něj nárok vůbec neměl a napadené rozhodnutí změnil tak, že se žádost o příspěvek zamítá, šlo stále o jeden a tentýž předmět řízení. V úvahu by přicházela pouze otázka možnosti prolomení zákazu změny k horšímu v odvolacím řízení (kladně se k této otázce např. postavil poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu, srov. závěr č. 66 ze zasedání poradního sboru ze dne 16. června 2008), tato otázka však v řízení o této kasační stížnosti a v jí předcházejících řízeních nastolena nebyla (srov. výše odstavec [19] odůvodnění tohoto rozsudku), tudíž ani rozporné právní hodnocení téže situace, k němuž by se Nejvyšší správní soud mohl vyjádřit, nenastalo. Ve věci č. j. 38 Ad 41/2011-20 šlo sice o případ podobnější nyní projednávané věci, liší se však přece jen v tom, že žadatel pobíral příspěvek za péči ve vyšším (nikoli I.) stupni závislosti a žádal o jeho zvýšení. Správní orgán prvního stupně žádost zamítl a k odvolání žadatele nadřízený správní orgán rozhodnutí změnil tak, že příspěvek snížil. Nedošlo však - oproti nyní projednávané věci – k jeho úplnému odnětí. Co je však podstatné, krajský soud se v dané věci vůbec právními otázkami řešenými v řízení o této kasační stížnosti nezabýval (z jedné jediné věty na str. 6 rozsudku „*posouzení stupně závislosti ... v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 z. č. 108/2006 Sb.*“ vůbec neplynou závěry, jež stěžovatel rozsudku připisuje) – rozhodnutí správních orgánů zrušil

pro vady řízení, neboť posudky PK MPSV neobstály v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Lze dodat, že ani jeden z těchto rozsudků nebyl napaden kasační stížností a Nejvyšší správní soud je nepřezkoumával; v tomto řízení o této kasační stížnosti tak činit nemůže.

[22] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že Krajský soud v Ostravě dospěl ve svém rozsudku ke správnému právnímu závěru, protože kasační stížnost proti jeho rozsudku v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. shledal nedůvodnou a zamítl ji.

IV. Náklady řízení

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., aplikovaného na základě § 120 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Naopak žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a proto jí Nejvyšší správní soud přiznal náhradu nákladů řízení.

[24] Žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce podala vyjádření ke kasační stížnosti. Podání vyjádření představuje úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 3, aplikovaného na základě § 9 odst. 2 advokátního tarifu (jde o věc sociálního zabezpečení, tudíž se uplatní tarifní hodnota 5 000 Kč, nikoli 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 advokátního tarifu), 1 000 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k ní přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů, celkem tedy 1 300 Kč. Protože zmocněný advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku 273 Kč odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyni se tedy přiznává náhrada nákladů řízení spočívajících v odměně, hotových výdajích a dani z přidané hodnoty advokáta v celkové výši 1 573 Kč. K zaplacení náhrady nákladů řízení byla stěžovateli stanovena přiměřená lhůta v délce jednoho měsíce.

[25] Žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce uplatnila ještě úkon právní služby spočívající v přípravě a převzetí právního zastoupení. Odměnu a paušální náhradu hotových výdajů za tento úkon však Nejvyšší správní soud nepřiznal, neboť právní zástupce zastupoval žalobkyni již v řízení před krajským soudem; převzetí právního zastoupení by tak bylo žalobkyní, resp. právnímu zástupci, hrazeno dvakrát. To, že žalobkyně udělila právnímu zástupci novou plnou moc pro řízení o kasační stížnosti, na tomto závěru nic nemění.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu